

Vlaams
Parlement

ingediend op **644** (2020-2021) – Nr. 4
9 maart 2021 (2020-2021)

Verslag

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door Karin Brouwers en Katia Segers

over het ontwerp van decreet

tot wijziging van het decreet van 27 maart 2009
betreffende radio-omroep en televisie,
wat betreft de gedeeltelijke omzetting
van richtlijn (EU) 2018/1808 van het Europees Parlement
en de Raad van 14 november 2018
tot wijziging van Richtlijn 2010/13/EU
betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke
en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten
inzake het aanbieden van audiovisuele mediadiensten
(richtlijn audiovisuele mediadiensten)
in het licht van een veranderende marktsituatie

Samenstelling van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media:

Voorzitter: Elisabeth Meuleman.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Marius Meremans, Freya Perdaens, Wilfried Vandaele, Manuela Van Werde;
Filip Brusselmans, Johan Deckmyn, Klaas Sloomans;
Karin Brouwers, Orry Van de Wauwer;
Steven Coenegrachts, Stephanie D'Hose;
Elisabeth Meuleman, Jeremie Vaneekhout;
Hannes Anaf.

Plaatsvervangers:

Andries Gryffroy, Kathleen Krekels, Philippe Muyters, Kris Van Dijck, Karl Vanlouwe;
Immanuel De Reuse, Jan Laeremans, Ilse Malfroot;
Maaïke De Rudder, Tinne Rombouts;
Els Ampe, Bart Tommelein;
Gustaaf Pelckmans, Tine Van den Brande;
Katia Segers.

Toegevoegde leden:

Tom De Meester.

Documenten in het dossier:

- 644** (2020-2021) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
– Nr. 2: Amendementen
– Nr. 3: Verslag van de hoorzitting

INHOUD

I.	Algemene bespreking	4
1.	Toelichting	4
1.1.	Situering en context.....	4
1.2.	Principes en uitgangspunten.....	5
1.3.	Inhoudelijke samenvatting	5
1.4.	Besluit.....	9
2.	Bespreking in de commissie	9
2.1.	Klaas Slootmans	9
2.2.	Karin Brouwers.....	11
2.3.	Katia Segers	13
2.4.	Manuela Van Werde	14
2.5.	Steven Coenegrachts	16
2.6.	Elisabeth Meuleman	17
2.7.	Freya Perdaens.....	18
2.8.	Minister Benjamin Dalle	19
II.	Artikelsgewijze bespreking en stemming.....	24
III.	Eindstemming	25
	Gebruikte afkortingen	26

Op donderdag 25 februari en donderdag 4 maart 2021 behandelde de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie, wat betreft de gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2018/1808 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 tot wijziging van Richtlijn 2010/13/EU betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake het aanbieden van audiovisuele mediadiensten (richtlijn audiovisuele mediadiensten) in het licht van een veranderende marktsituatie.

Na de toelichting op donderdag 25 februari wijdde de commissie een hoorzitting aan het ontwerp van decreet. Hiervan wordt apart verslag uitgebracht (*Parl.St. VI.Parl. 2020-21, nr. 644/3*).

(Deze commissievergaderingen werden als videoconferentie georganiseerd.)

I. Algemene bespreking

1. Toelichting

1.1. Situering en context

Benjamin Dalle, Vlaams minister van Media, Jeugd en Brussel, maakt gewag van de meest ingrijpende decretale wijziging op mediagebied van de legislatuur, en van de meest ingrijpende aanpassing van het Mediadecreet sinds 2009. Daar is de Vlaamse Regering dan ook niet licht overheen gegaan. Ze heeft het dossier vier keer besproken op haar vergadering, en daarbij rekening gehouden met verschillende adviezen van onder andere de Mediaraad van de SARC, de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens en de Raad van State. De administratie en het kabinet van minister Dalle hebben het ontwerp grondig voorbereid in nauw overleg met verschillende betrokken actoren.

De minister zal niet de hele memorie van toelichting voorlezen in de commissie aangezien die tekst voor iedereen beschikbaar is. Wel zal hij de context schetsen en de hoofdlijnen inhoudelijk duiden.

De invloed van het Europese recht op het audiovisuele beleid en bijgevolg op de Vlaamse regelgeving ter zake is de voorbije jaren steeds toegenomen. Eind jaren 1980 constateerde de EU zulke grote onderlinge verschillen in de mediamaatregelen van haar lidstaten dat deze het vrije verkeer van televisie-uitzendingen belemmerden. Om vrij tv-verkeer tot stand te brengen, nam Europa de richtlijn Televisie zonder Grenzen aan, met minimumnormen die elke lidstaat moest omzetten. Doorheen de jaren onderging de richtlijn wijzigingen die inspeelden op veranderingen in de mediasector. In 2007 kreeg de richtlijn de nieuwe naam Audiovisuele Mediadienstenrichtlijn. Ingevolge een codificatie in 2010 zijn alle vorige richtlijnen ingetrokken.

Sinds 2010 is de markt voor audiovisuele mediadiensten significant veranderd, als gevolg van de stijgende convergentie van televisie- en internetdiensten. Mede door technische ontwikkelingen zijn verschillende nieuwe diensten en gebruikerservaringen mogelijk geworden. Kijkgewoontes zijn aanzienlijk veranderd. Het televisiescherm blijft een belangrijk toestel voor het delen van content, maar veel kijkers zijn overgestapt op andere, draagbare toestellen om content te bekijken en beluisteren. Nieuwe types inhoud, zoals videoclipps of door gebruikers gegenereerde inhoud, zijn steeds belangrijker geworden. Nieuwe spelers zijn intussen gevestigde waarden geworden. De minister vermeldt de aanbieders van VOD-diensten en videoplatformen, maar ook de talrijke influencers op de socialemediakanalen.

Door deze convergentie van media was er nood aan een gemoderniseerd rechtskader en moest de EU-richtlijn van 2010 dus gemoderniseerd worden. De wijzigingen die in 2018 werden aangebracht, worden nu omgezet door de deelstaten. De Vlaamse Regering heeft een lichte vertraging opgelopen en heeft de timing niet gehaald die Europa had vooropgesteld. Met de Vlaamse regeringsvorming en de coronacrisis was de situatie voor ons land niet zo evident. De Vlaamse Regering heeft de Europese diensten goed op de hoogte gehouden van het proces.

1.2. Principes en uitgangspunten

Zoals gebruikelijk in het Europese recht, is hier het principe van de minimumharmonisatie van toepassing. De AVMD-richtlijn bevat minimale verplichtingen die zeker moeten worden omgezet. Minder strenge verplichtingen mogen de deelstaten niet in hun mediadecreten opnemen. De richtlijn creëert daarentegen wel de mogelijkheid om strengere regels in te voeren. Van die mogelijkheid heeft de Vlaamse Regering in het voorliggende ontwerp van decreet gebruikgemaakt.

Zo creëert de AVMD-richtlijn de mogelijkheid om kinderprogramma's door reclame te laten onderbreken. Minister Dalle heeft er echter voor gekozen om het verbod op onderbreking van kinderprogramma's te behouden. Het ontwerp van decreet voert een dergelijke mogelijkheid dus niet in.

De AVMD-richtlijn bevat slechts een beperkte regulering van de videoplatformdiensten, maar de minister heeft ervoor gekozen om alle bepalingen met betrekking tot commerciële communicatie en sponsoring ook van toepassing te maken op videoplatformdiensten, om op die manier een gelijk speelveld te creëren tussen hen en de omroeporganisaties.

Het tweede uitgangspunt van de richtlijn en dus ook van het ontwerp van decreet is het land-van-oorsprongbeginsel. Omroeporganisaties en aanbieders van videoplatformdiensten zijn in principe enkel onderworpen aan controle door de zendstaat of het vestigingsland, waarna de lidstaten van ontvangst geen tweede controle kunnen uitoefenen op die diensten, en dus de doorgifte van die programma's niet kunnen blokkeren. In uitzonderlijke gevallen zijn afwijkingen wel mogelijk. Vroeger waren dergelijke afwijkingen alleen van toepassing op lineaire diensten. Nu worden ze ook mogelijk voor niet-lineaire diensten. Vroeger vielen die laatste afwijkingen louter onder de richtlijn Elektronische Handel. De aanbieders van videoplatformdiensten vallen voor afwijkingen van de ontvangstvrijheid wel nog steeds onder die richtlijn Elektronische Handel.

Het derde uitgangspunt behelst commerciële communicatie en zelfregulering. In het kader van de flexibilisering van de reclameregels creëert de AVMD-richtlijn de mogelijkheid om onder andere de commerciële communicatie te regelen via co- of zelfregulering. Dit ontwerp van decreet gaat hier deels op in door de inhoudelijke bepalingen die in 2009 uit de Code voor Reclame en Sponsoring werden overgenomen in het Mediadecreet, nu uit het Mediadecreet te schrappen. De basisbepalingen betreffende commerciële communicatie waren opgenomen in de AVMD-richtlijn van 2010 en zijn gewijzigd door de AVMD-richtlijn van 2018. Ze blijven nu behouden. Dat geldt eveneens voor de bepalingen over commerciële communicatie in verband met kinderen en minderjarigen. De minister gaat ervan uit dat de aandacht voor kinderen en minderjarigen de commissie niet zal verwonderen aangezien hij naast Media ook Jeugd onder zijn bevoegdheden heeft.

1.3. Inhoudelijke samenvatting

Voor een toelichting van de artikelen in het Mediadecreet die door het ontwerp worden geschrapt, verwijst de minister naar de memorie van toelichting. Hij start de inhoudelijke samenvatting met de wijziging aan het toepassingsgebied van het

Mediadecreet. Het voorliggende ontwerp van omzettingsdecreet strekt tot een fundamentele wijziging van definitie van 'omroepdienst'. Er zullen meer diensten onder deze notie vallen.

Omroepdiensten omvatten radiodiensten en televisiediensten. Omroepdiensten kunnen lineair of niet-lineair worden aangeboden. Bij lineaire omroepdiensten selecteert de omroeporganisatie de programma's, plaatst ze deze programma's in een bepaalde volgorde en biedt ze die onder een gemeenschappelijke noemer aan. Voorbeelden zijn Eén, MNM, VTM en Play4. Als die organisaties dezelfde programma's in hetzelfde schema ook via internet aanbieden, wijzigt dat de kwalificatie als lineaire omroepdienst niet. Bij niet-lineaire omroepdiensten kiezen de kijkers of luisteraars volledig vrij op welk moment ze een bepaald programma of bepaalde film uit de catalogoog bekijken.

Krantenwebsites vallen op dit moment buiten het toepassingsgebied van het Mediadecreet. Dat is zelfs het geval als ze audio- of videomateriaal aanbieden, aangezien hun hoofddoel een aanbod aan geschreven artikels behelst. In de nieuwe definitie hoeft het aanbieden van programma's niet langer het hoofddoel van de dienst te zijn, maar kan dit aanbod ook een losstaand gedeelte van die dienst betreffen. Een gevolg is bijvoorbeeld dat op zich staande delen van onlinekranten die video's en audio bevatten, beschouwd zullen worden als een omroepdienst. Een dienst is een niet-afscheidbare aanvulling op de hoofdactiviteit als er een verband bestaat tussen het audiovisuele of auditieve aanbod en de hoofdactiviteit, zoals het aanbieden van nieuws in schriftelijke vorm.

Daarnaast strekt het ontwerp tot een aanpassing aan de definitie van 'programma'. Op dit moment worden video's alleen als programma's beschouwd als hun vorm en inhoud vergelijkbaar zijn met die van televisie-uitzendingen:

- een begin- en eindgeneriek;
- toepassing van montage;
- langere duurtijd.

In de nieuwe definitie wordt de vereiste dat "de vorm en de inhoud vergelijkbaar zijn met die van televisie-uitzendingen" geschrapt. Dat betekent dat ook videoclippen en bijvoorbeeld YouTubekanalen van zenders met short form video onder het toepassingsgebied zullen terechtkomen. De minister vindt het mogelijk nog belangrijker dat ook influencers die inkomsten genereren, aanbieders van omroepdiensten zullen worden.

Ook de definitie van 'aanbieder van videoplatformdienst' ondergaat een wijziging. Het toepassingsgebied wordt uitgebreid naar aanbieders van videoplatformdiensten, zoals bijvoorbeeld YouTube en Dailymotion. Ook sociale media kunnen videoplatformdiensten zijn als ze voldoen aan de voorwaarden uit de definitie. De Europese Commissie heeft richtsnoeren uitgevaardigd voor de interpretatie van "(...) of een daarvan losstaand gedeelte of een essentiële functie van de dienst bestaat (...)". De VRM zal zich daarop moeten baseren om te beoordelen of een platform – bijvoorbeeld Facebook of Instagram – onder deze definitie zal vallen. Minister Dalle heeft de VRM laten versterken om de decretale taken en controle mogelijk te maken voor dit uitgebreide toepassingsgebied.

In de praktijk zullen de meeste videoplatformdiensten niet onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap vallen, geeft de minister aan. Ze zijn immers niet gevestigd in ofwel:

- het Nederlandse taalgebied; ofwel
- het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, met activiteiten die uitsluitend tot de Vlaamse Gemeenschap behoren.

De videoplatformdiensten zullen veelal worden gereguleerd in de lidstaten waar ze zijn gevestigd. Vaak is dat Ierland. Vandaar het belang van een regulering op Europees niveau. Daardoor zullen de Ierse regels vergelijkbaar zijn met de Vlaamse. Het Mediadecreet bepaalt wel dat de VRM eventuele klachten of opmerkingen aan de nationale regulerende instantie of het nationale regulerende orgaan van de bevoegde lidstaat kan overmaken.

Na de toelichting van het toepassingsgebied gaat de minister in op de bescherming van minderjarigen. Het huidige Mediadecreet bevat verschillende beschermingsregimes voor respectievelijk lineaire en niet-lineaire diensten. Het voorliggende ontwerp heft dat onderscheid op met betrekking tot de bescherming van minderjarigen. Op dat vlak zullen voor lineaire en niet-lineaire televisiediensten dezelfde regels gelden. De meest schadelijke inhoud, die de lichamelijke, geestelijke of morele ontwikkeling van minderjarigen kan aantasten, maar niet noodzakelijk strafbaar is, moet onderworpen zijn aan de strengste maatregelen zoals versleuteling en doeltreffend ouderlijk toezicht. Daarnaast verbiedt het ontwerp van decreet televisieomroeporganisaties om programma's uit te zenden die de lichamelijke, geestelijke of morele ontwikkeling van minderjarigen zouden kunnen aantasten, behalve indien ze door de selectie van de uitzendtijd, instrumenten voor leeftijdscontrole of andere technische maatregelen kunnen waarborgen dat minderjarigen deze programma's normaal niet zullen horen of zien.

Een belangrijke nieuwigheid is dat er informatie verschaft moet worden over de inhoud van de programma's. Aan de hand van die informatie moeten kijkers kunnen oordelen of die inhoud geschikt is voor zichzelf of voor hun kinderen.

Na overleg met verscheidene stakeholders heeft Vlaanderen gekozen om de Nederlandse Kijkwijzer uit te rollen. Dit zal in nauw overleg met de sector gebeuren. De minister wil nagaan op welke manier Kijkwijzer rekening kan houden met specifiek Vlaamse aspecten. Op dit moment werken zijn kabinet en het Departement CJM samen aan een projectplan met het oog op de uitrol van Kijkwijzer in Vlaanderen. Kijkwijzer wordt nu al gebruikt in de bioscopen. Door de uitbreiding met tv-diensten hoopt de minister de uniformiteit van het systeem te maximaliseren.

Dan wijst minister Dalle op de versoepeling van de kwalitatieve regels over commerciële communicatie. De AVMD-richtlijn van 2007 heeft de krijtlijnen getekend voor de economische leefbaarheid van aanbieders van audiovisuele mediadiensten, en bij uitbreiding de hele audiovisuele sector. Met het oog op optimale concurrentievoorwaarden zijn toen de reclameregels geliberaliseerd. Helaas heeft dit in de praktijk niet tot de vooropgestelde versoepeling geleid. Bijgevolg blijft het uitgangspunt van de wijzigingen van 2018 nog steeds versoepeling en flexibilisering. Het principe van liberalisering en flexibilisering is dus ook het uitgangspunt van dit ontwerp van decreet, deelt de minister mee.

Een van deze versoepelingen was de aanpassing van de 20 procentregel voor tv-reclame. De minister herinnert eraan dat het Vlaams Parlement zich heeft ingespannen om deze versoepeling al eerder om te zetten, opdat de omroepen in deze moeilijke coronatijden adverteerders konden overtuigen om toch te blijven adverteren. De minister dankt de leden die daarover destijds het betreffende voorstel van decreet (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 282/3) hebben ingediend of gesteund. Wel zijn toen de uitzonderingen op deze regel nog niet mee omgezet. Het gaat om wat niet meegeteld hoeft te worden in de berekening van die 20 procent.

De grootste nieuwigheid op dat vlak is dat niet alleen zelfpromotie van de eigen omroeporganisatie uitgesloten wordt van de 20 procentregel, maar ook "de boodschappen van de televisieomroeporganisatie over programma's en omroepdiensten van andere entiteiten die tot dezelfde omroeporganisatie behoren". Het begrip

'andere entiteiten die tot dezelfde omroeporganisatie behoren', moet worden begrepen in de zin van de notie 'verbonden onderneming' uit het vennootschapsrecht. De Europese Commissie heeft aangegeven dat deze uitzondering is ingevoerd met het oog op een versoepeling van de kwantitatieve reclameregels en dus zo ruim mogelijk geïnterpreteerd moet worden. Voorbeelden zijn een boodschap op VTM over Streamz, of een aankondigingsspot op Play4 van een programma dat wordt uitgezonden op Telenet Play Sports. De zendtijd van deze aankondigingsspots en boodschappen hoeft niet meegeteld te worden om het plafond van 20 procent zendtijd voor televisiereclame- en telewinkelspots te berekenen.

Productplaatsing is het volgende aspect dat de minister toelicht. De gecoördineerde AVMD-richtlijn van 2010 is uitgegaan van een algemeen verbod op productplaatsing, waarvan de lidstaten in een aantal gevallen en onder bepaalde voorwaarden konden afwijken. Het Vlaams Parlement heeft bij de omzetting gebruikgemaakt van die mogelijkheid, waardoor het Mediadecreet nu productplaatsing toestaat. De wijziging van 2018 van de AVMD-richtlijn maakte een einde aan het principiële verbod op productplaatsing en laat productplaatsing onder bepaalde voorwaarden toe.

Op dit moment is gratis productplaatsing toegestaan in alle soorten programma's, behalve in kinderprogramma's van de openbare omroep. De voorliggende wijzigingen voeren een totaalverbod in op productplaatsing in nieuws- en actualiteitenprogramma's, programma's over consumentenzaken, religieuze programma's en kinderprogramma's. De belangrijkste wijziging is evenwel dat de bepalingen over productplaatsing nu ook van toepassing worden op influencers die onder het toepassingsgebied van het Mediadecreet vallen. Dat betekent dat dezen in hun video's geen overmatige aandacht meer kunnen besteden aan producten en diensten. Bovendien mogen ze niet meer aanzetten tot aankoop van producten of diensten die ze in hun video's tonen.

'Due prominence' is een belangrijk begrip uit de AVMD-richtlijn, dat in het Nederlands als 'passende aandacht' is vertaald. Enkel mits een betere samenwerking kan de Vlaamse mediasector sterker staan en zich beter positioneren tegenover de internationale mediaspelers. Daarom strekt het voorliggende ontwerp tot invoering van een nieuw artikel in het Mediadecreet dat de Vlaamse Regering autoriseert om de criteria en maatregelen vast te leggen waardoor passende aandacht moet gaan naar televisiediensten van algemeen belang, en hun zichtbaarheid en vindbaarheid wordt gegarandeerd. Door deze mogelijkheid kan de Vlaamse Regering het pluralisme in de media, de vrijheid van meningsuiting en de culturele diversiteit verzekeren. De Vlaamse Regering heeft op dit vlak nog geen initiatieven genomen. Gebeurt dit wel, dan zal ze dit in nauw overleg met de sector doen.

Het principe van signaalintegriteit werd al in 2013 in het Mediadecreet ingeschreven, in artikel 180. Het uitgangspunt en de doelstellingen van het nieuwe artikel met betrekking tot signaalintegriteit in de AVMD-richtlijn, zijn identiek aan het uitgangspunt en doelstellingen van huidig artikel 180 van het Mediadecreet, namelijk de bescherming van de redactionele autonomie van de omroeporganisaties en de belangen van de eindgebruiker. Ook deze commissie blijkt daar heel erg achter te staan, heeft minister Dalle geconstateerd. Het huidige artikel 180 bevat het principe van signaalintegriteit voor lineaire televisieomroeporganisaties. Dit principe moet conform de richtlijn uitgebreid worden naar niet-lineaire televisiediensten en de daarin vervatte programma's.

Overweging 26 van de AVMD-richtlijn bevat uitzonderingen waarvoor geen toestemming vereist is van de omroeporganisaties. Veeleer dan de uitzonderingen op de toestemmingsvereiste expliciet in te voeren in het corpus van het Mediadecreet, opteert de Vlaamse Regering om ter zake het huidige uitgangspunt van het Mediadecreet te behouden. Daardoor is de toestemming enkel nodig in de gevallen die

uitdrukkelijk in het Mediadecreet zijn vernoemd, dus wanneer men aan eindgebruikers een functionaliteit wil aanbieden die het mogelijk maakt om ofwel:

- de bedoelde lineaire televisieomroepprogramma's op een uitgestelde, verkorte of gewijzigde wijze te bekijken;
- de bedoelde niet-lineaire televisiediensten en de daarin vervatte programma's op een verkorte of gewijzigde manier te bekijken.

In alle andere gevallen is geen voorafgaande toestemming nodig, verduidelijkt de minister.

Het laatste inhoudelijke punt behelst de passende maatregelen voor aanbieders van videoplatformdiensten. Het ontwerp van decreet behelst een verplichting voor aanbieders van videoplatformdiensten om passende maatregelen te treffen ter bescherming van het algemene publiek tegen inhoud:

- die aanzet tot geweld of haat tegen een groep personen of een lid van een groep;
- die discriminerende inhoud bevat;
- waarvan de verspreiding bepaalde misdrijven inhoudt, waaronder het publiekelijk aanzetten tot het plegen van een terroristisch misdrijf, zoals omschreven in artikel 137 en 140bis van het Strafwetboek, strafbare feiten met betrekking tot kinderpornografie zoals omschreven in artikel 383bis van het Strafwetboek, en strafbare feiten op het gebied van racisme en vreemdelingenhaat, zoals omschreven in artikel 20 en 21 van de Antiracismewet.

1.4. Besluit

Minister Benjamin Dalle noemt het voorliggende ontwerp van decreet een omvangrijke aanpassing van het Mediadecreet. Het actualiseert bepaalde belangrijke principes. Aan de indiening van het ontwerp is een intens traject voorafgegaan. De parlementaire behandeling zal snel moeten gaan, maar de minister is overtuigd dat ze op een gedegen manier zal gebeuren.

2. Bespreking in de commissie

2.1. Klaas Slootmans

Klaas Slootmans wijst op de complexiteit van het dossier en dankt de medewerkers van zijn fractie voor hun assistentie. De algemene appreciatie van Vlaams Belang voor het ontwerp van decreet is niet zwart-wit. Goede elementen ontwaart de spreker met betrekking tot de bescherming van minderjarigen, de investeringsverplichtingen, het level playing field, en het gehandhaafde verbod op commerciële onderbrekingen in kinderprogramma's. Daarnaast heeft zijn fractie echter ook vragen bij het voorliggende ontwerp van decreet.

Aan mediawijsheid besteedt minister Dalle veel aandacht in twee van zijn bevoegdheden, Jeugd en Media. Vlaams Belang steunt de intentie, maar vindt net als de SARC een decretale verankering wenselijk. Dit ontwerp van decreet vult dat vacuüm niet op. Klaas Slootmans roept minister Dalle op om de AVMD-richtlijn aan te grijpen als tool die een juridische basis onder de mediawijsheid legt. Is de minister daartoe bereid? Zo ja, op welk tijdsplan?

Met betrekking tot de VRM ziet de spreker gemiste kansen. De voorliggende omzetting biedt een goede opportuniteit om de beroepsmogelijkheid tegen VRM-beslissingen verder te ontwikkelen. De huidige procedure is beperkt tot een beroep bij de Raad van State en betreft bijgevolg alleen formele aspecten, zonder mogelijkheid tot een inhoudelijke toetsing. Klaas Slootmans pleit voor een effectieve inhoudelijke toetsing bij één beroepshof. Zo zouden beslissingen over principiële en inhoudelijke kwesties, in tegenstelling tot nu, wel aanvechtbaar worden.

Waarom heeft minister Dalle de opportuniteit die de richtlijn op dat vlak bood, niet aangegrepen?

Een blijvend vacuüm ziet Klaas Sloomans in de beroepsmogelijkheden tegen videoplatformen. Daarvoor is de VRM op dit moment niet bevoegd. Hoe kijkt de minister tegen die problematiek aan en welke verdere aanpak heeft hij voor ogen?

Dezelfde opmerking heeft het commissielid met betrekking tot de bekendmaking van de contentaanbieders. Daartoe waren de platformen tot hiertoe niet verplicht, en dat zal zo blijven met het voorliggende ontwerp van decreet. Daarmee lijken de platformen hun slag te hebben thuisgehaald in het ongelooflijke lobbywerk dat aan de beslissingen is voorafgegaan. Op dat vlak hoeft niemand zich illusies te maken, vindt Klaas Sloomans. Welke probleemoplossende visie kan de minister ter zake aanreiken?

Due prominence zal voor de mediasector groot belang hebben. Ook minister Dalle bevestigt het grote belang van het desbetreffende artikel in de richtlijn, maar Klaas Sloomans vindt het vrijwel nietszeggend. Hij citeert: "De lidstaten kunnen maatregelen nemen om passende aandacht voor audiovisuele mediadiensten van algemeen belang te waarborgen." Met andere woorden reikt de richtlijn die mogelijkheid aan de regeringen van de lidstaten aan, zonder echter aan te geven welke stappen dat horen te zijn, laat staan in welke richting ze moeten gaan. Dat gapende gat zou moeten worden gedempt, maar om een of andere reden is dat met het voorliggende ontwerp van decreet niet gebeurd. Daarop heeft ook de Raad van State nochtans gewezen. De Raad vindt vooral een antwoord nodig op de vraag voor welke actoren er op dat vlak verplichtingen zullen komen. Kan minister Dalle de concrete bedoelingen nader toelichten?

In verband met de regulering van de videoplatformen heeft de SARC gevraagd om de VRM te laten functioneren als doorgeefluik voor de klachten. Vaak bewegen die platformen in een internationale context. Daarmee is het niet altijd even duidelijk bij welke buitenlandse regulator een klacht moet worden ingediend. De SARC stelt bijgevolg een mechanisme voor waarbij de VRM de klacht ontvangt en doorspeelt aan de bevoegde buitenlandse regulator. Het voorliggende ontwerp biedt op dat vlak echter geen verduidelijking. Waarom niet? Volgens Klaas Sloomans is dit een gemiste kans.

Uit de memorie van toelichting citeert het lid dat "videoplatformdiensten passende maatregelen (dienen) te treffen ter bescherming van het algemene publiek tegen inhoud die aanzet tot geweld of haat jegens een groep personen of een lid van een groep, op één van de gronden bedoeld in artikel 21 van het EU-Handvest van de Grondrechten of tegen inhoud waarvan de verspreiding bepaalde misdrijven inhoudt". Dit artikel en de gehanteerde termen kunnen wel eens aanleiding geven tot het misbruik dat alle kritische bedenkingen bij immigratie, nationaliteitswetgeving en de demografische en sociologische gevolgen van massa-immigratie worden gecatalogeerd als aanzetten tot haat. Klaas Sloomans stelt dat het Vlaams Belang allerminst pleitbezorger is van haat. De vrees van de partij betreft echter een te algemene interpretatie van 'haat verspreiden', die de afbakening tussen vrije meningsuiting en censuur van politieke tegenstanders dreigt te doen vervagen. Dergelijk juridisch misbruik wil de spreker te allen tijde voorkomen zien.

Wat de proportionaliteit van de sancties betreft, strekt artikel 6 van het ontwerp van decreet tot de invoeging van een nieuw artikel 40/1 in het Mediadecreet. Dit nieuwe artikel bepaalt dat bij herhaalde inbreuk de doorgifte van een televisiedienst kan worden geschorst wanneer de omroeporganisatie afbreuk doet aan de volksgezondheid of daarop een belangrijk en ernstig risico vormt. Klaas Sloomans vraagt zich af of die interpretatie niet te ruim is. Ook de SARC heeft dit aangegeven. Gaat het ook over mentale of psychische gezondheid? Hoe ver gaat de

toepassing? Het lid pleit voor verduidelijking en concretisering ter wille van de rechtszekerheid.

Wat de commerciële communicatie betreft, had Vlaams Belang al opmerkingen bij de spoedbehandeling van het vermelde voorstel van decreet in de plenaire vergadering. De fractie vreest dat deze regeling tot Amerikaanse toestanden kan leiden. Sedertdien mag het aandeel van televisiereclame en -shopping in twee blokken, tussen respectievelijk 6 en 18 uur en 18 en 24 uur, telkens niet meer dan 20 procent bedragen, waar dat vroeger per klokuur werd bepaald. Het gevolg is een diarree aan reclame in primetime. De regel werd vorig jaar gemotiveerd als versterking van de in coronatijden aftakelende advertentiemarkt. Het voorliggende ontwerp van decreet bestendigt die mogelijkheid voor onbeperkte tijd. Op middellange termijn verwacht Klaas Sloopmans daardoor een contraproductief effect, namelijk een verdere daling van het lineaire tv-kijken met bijgevolg ook minder reclame-inkomsten en budget voor eigen producties.

2.2. Karin Brouwers

Karin Brouwers dankt minister Dalle voor de toelichting. Ook in de vorige zittingsperiode heeft het Vlaams Parlement de AVMD-richtlijn van nabij opgevolgd, onder andere met debriefings door de Vlaamse delegatie in de Permanente Vertegenwoordiging. Vandaar dat de vele hoorzittingen die de commissie er in het zittingsjaar 2019-2020 aan heeft gewijd, voor de leden die ook in de vorige legislatuur in het Vlaams Parlement zaten, vertrouwd in de oren klonken.

De CD&V-fractie zal het ontwerp van decreet met overtuiging goedkeuren. Het trekt het speelveld gelijk tussen de lineaire en niet-lineaire aanbieders van televisiediensten, die voortaan allen dezelfde regels zullen moeten naleven. Dit zorgt voor eerlijke concurrentie tussen:

- traditionele televisie;
- VOD-diensten als Telenet Play en Netflix;
- videoplatformen als TikTok, Instagram TV en YouTube.

Deze regels zorgen ervoor dat alle kijkers, waaronder de minderjarigen, beter worden beschermd tegen gewelddadige, schadelijke inhoud en hate speech, stelt Karin Brouwers.

Haar fractie is tevreden met de uitbreiding van het tabaksreclameverbod met elektronische tabaksproducten, de zogenaamde e-sigaretten. Voorts staat ze erg achter de strengere regelgeving voor reclame gericht op kinderen, met bijvoorbeeld het verbod op het gebruik van productplaatsing, en het behoud van het verbod op reclame-onderbreking van kinderprogramma's.

Het commissielid drukt haar waardering uit voor het zorgvuldige antwoord van minister Dalle in de memorie van toelichting op de adviezen van de Raad van State en de SARC. De voorzitter van de SARC-Mediaraad heeft in de hoorzitting van 25 februari bevestigd dat de minister rekening heeft gehouden met bijna alle bekommernissen van de adviesraad (*Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 644/3).

Zoals bij elk decreet over media rekent CD&V op een correcte handhaving van dit nieuwe decretale kader door de VRM, aan wie minister Dalle hiervoor extra middelen en mensen heeft toegekend. De VRM kan voortaan klachten over videoplatformen die niet gevestigd zijn in Vlaanderen, overmaken aan de bevoegde regulator in het buitenland. Hoewel de spreker die maatregel toejuicht, heeft ze in dat verband nog enkele vragen. Zullen alle Europese regulatoren dezelfde beoordelingscriteria gebruiken bij de handhaving van de omgezette richtlijn? Zal de minister de VRM vragen dat deze in zijn jaarverslag expliciet het gevolg zou vermelden dat de buitenlandse regulatoren hebben gegeven aan de inbreuken die de VRM aan hen

heeft gemeld? Dat zou de opvolging mogelijk maken voor de volksvertegenwoordigers.

Met de goedkeuring van dit ontwerp van decreet zal het werk nog niet af zijn, voorspelt de spreker. De minister heeft toegelicht dat de voorrang nu naar de urgente omzetting gaat. Daarmee waren bepaalde vragen van Klaas Sloomans over nog niet-omgezette aspecten eigenlijk al beantwoord. Voor bepaalde aspecten wil minister Dalle de coregulering een kans geven, bijvoorbeeld met betrekking tot het classificatiesysteem voor de bescherming van minderjarigen. Ter wille van de eenvormigheid en de duidelijke communicatie aan ouders en kinderen, hoopt CD&V dat dat dit systeem zal aansluiten bij de reeds gekende en gebruikte pictogrammen van respectievelijk Kijkwijzer voor bioscopen en dvd's, en PEGI voor games. Het lid is hoopvol gestemd door het engagement van de minister om dit in nauw overleg met de sector te implementeren.

Ook voor de passende criteria bij de zogenaamde due prominence voor Vlaamse content en omroepen, geeft Karin Brouwers de voorkeur aan coregulering, overeenkomstig het advies van de SARC. Ze kijkt uit naar de implementatie door de minister in overleg met de sector.

Er zullen hoe dan ook nog bijkomende decretale initiatieven nodig zijn. Wat betreft de stimuleringsregeling en investeringsverplichting is het nog wachten op de resultaten van de lopende vervolgstudie audiovisueel beleid. Karin Brouwers kijkt met belangstelling uit naar de aanbevelingen.

De plannen met betrekking tot het Vlaamse mediawijsheidsbeleid heeft minister Dalle zowel in de memorie van toelichting als in de commissie duidelijk uit de doeken gedaan. De nodige knopen zullen pas na de doorlichting van het Vlaamse mediawijsheidsbeleid worden doorgehakt. Vooruitlopen op die conclusies is niet aan de orde.

De huidige beroepsmogelijkheid tegen de VRM blijft beperkt tot een procedure bij de Raad van State. De SARC heeft hierbij zijn bedenkingen geuit. Dat deed ook de CD&V-fractie in het verleden al. Ze had ook al opmerkingen bij de verschillende behandeling door de VRM van klachten met respectievelijk juridisch of maatschappelijk belang. Voorts dringt Karin Brouwers in de VRM-context opnieuw aan om de regulator de bevoegdheid toe te kennen om in mediazaken advies te verlenen aan de Belgische Mededingingsautoriteit.

Karin Brouwers heeft de amendementen gezien waarmee Katia Segers een verbod op gokreclame wil introduceren (*Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 644/2). Zelf verwacht Karin Brouwers meer heil van overleg met de federale ministers van respectievelijk Justitie en Volksgezondheid, met de andere gemeenschappen, en voorts met de mediasector. Daaruit kan dan een samenwerkingsakkoord voortkomen met betrekking tot een verbod op gokreclame. Een dergelijk samenwerkingsverband is het meest solide juridische instrument om een sluitend reclameverbod voor gokproducten op te leggen. De spreker herinnert aan een advies van de juridische dienst van het Vlaams Parlement bij een verzoekschrift dat een reclameverbod bepleitte voor pesticiden. Het gaat om een ingewikkeld kluwen van bevoegdheden over volksgezondheid, handelspraktijken, consumentenbescherming, productnormen enzovoort. Karin Brouwers hoopt op de bereidheid van de Federale Regering om mee te werken aan een samenwerkingsakkoord.

Later zal ook een actualisering van de regels over de vrije nieuwsgaring aan de orde zijn, onder andere door het ontstaan van de sublicenties in het voetbal.

De Raad van State heeft al eens een 'grote schoonmaak' van het hele Mediadecreet aanbevolen. Tegelijk heeft CD&V begrip voor de keuze van de minister om

voorrang te geven aan de urgente omzetting van alle Europese maatregelen. De goedkeuring in de commissie moet vandaag al gebeuren om opmerkingen vanwege de Europese Commissie te vermijden, veronderstelt Karin Brouwers. Een groot-scheepse opruimactie van het Mediadecreet, inclusief de afstemming met het nieuwe Wetboek van vennootschappen en verenigingen, moet met de nodige zorgvuldigheid gebeuren en vergt derhalve meer tijd.

Bij wijze van conclusie constateert de spreker hoe de coronatijden overduidelijk hebben aangetoond dat televisie nog steeds erg belangrijk is, maar niet langer het enige medium om programma's en video's te bekijken. De mensen consumeren onze media anders dan vroeger: via sociale media, tablets en vooral streamingplatforms als Netflix en YouTube. Het is hoog tijd om de Vlaamse regelgeving zo aan te passen dat al deze vormen van televisie dezelfde spelregels moeten volgen, aangepast aan de nieuwe realiteit. Het ontwerp van decreet is op dat vlak een belangrijke stap. Daarnaast beschermt het alle mediaconsumenten beter tegen gewelddadige, haatzaaiende en schadelijke content. In tijden van vals nieuws en hate speech is dit meer dan ooit belangrijk.

Dit zal dus niet de ultieme wijziging van het Mediadecreet zijn, beseft de spreker. De evolutie in de sector gaat veel sneller dan het wetgevende proces via de omzetting van Europese richtlijnen in Vlaamse decreten. De levensduur van deze AVMD-richtlijn zal dus wellicht nog beperkter zijn dan de vorige. Hoe future proof deze decreetsaanpassing is, zal de toekomst moeten uitwijzen. Maar ook in het verleden heeft Vlaanderen niet steeds gewacht op nieuwe Europese regelgeving en getoond dat het gerust een pioniersrol kan spelen. Denk maar aan de invoering van de investeringsverplichting, de zogenaamde Netflixtaks, en aan de signaalintegriteit, stelt Karin Brouwers. Ze moedigt minister Dalle aan om na de goedkeuring van dit ontwerp van decreet werk te maken van de andere vragen die ze namens haar fractie heeft gesteld.

2.3. Katia Segers

Katia Segers heeft ervaren dat aan het voorliggende ontwerp van decreet een ontzagwekkend lang proces is voorafgegaan in zowel Vlaanderen als Europa. Al in 2014 trokken zijzelf en Wilfried Vandaele naar de Baltische staten, die toen het land-van-oorsprongbeginsel ter discussie hebben gesteld. Gelukkig heeft dat initiatief het toen niet gehaald. De spreker herhaalt haar opmerking uit de hoorzitting dat zowel de AVMD-richtlijn als het voorliggende ontwerp van decreet gewoon niet future proof kunnen zijn. Technologische evoluties gaan steeds zo snel dat het beleid altijd achterop zal lopen. Zonder de minister een verwijt te willen maken, oordeelt Katia Segers dat het ontwerp van decreet elk onderscheid tussen lineaire en niet-lineaire televisiediensten had moeten opheffen. Het had in het algemeen over media-inhouden moeten gaan.

Heel positief vindt het commissielid dat door het ontwerp van decreet lineair en niet-lineair wel zoveel mogelijk zullen worden gelijkgeschakeld. Dat garandeert dan toch enigszins dat het Mediadecreet enkele jaren zal kunnen meegaan. Hoe dan ook zullen door de snel evoluerende technologie regelmatige aanpassingen nodig blijven. Net als Karin Brouwers is Katia Segers voorstander van de door de Raad van State aanbevolen 'grote schoonmaak' van het Mediadecreet.

Zeer positief staat sp.a tegenover de strengere houding van Vlaanderen dan de minimumvereisten uit de AVMD-richtlijn op bepaalde punten. Dat geldt onder meer voor de reclameregels bij kinderprogramma's, de verplichtingen voor OTT-spelers en het gelijke speelveld.

Ondanks de amendementen die ze heeft ingediend, is Katia Segers gunstig gestemd over de manier waarop minister Dalle bij de omzetting van de Europese

richtlijn gehoor heeft gegeven aan de vele hoorzittingen en gedachtewisselingen die er al gedurende enkele jaren aan zijn voorafgegaan. Die hebben hun weerslag in het voorliggende ontwerp van decreet.

Het commissielid wil nog enkele aandachtspunten aanbrengen. De SARC, de Raad van State en de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens, hebben opmerkingen geformuleerd die blijvende opvolging verdienen. Het gaat onder meer over de bescherming van de dataprivacy van minderjarigen.

De VVJ heeft het nieuwe systeem van zelfpromotie onder de aandacht gebracht. De overheid moet de zelfpromotie blijven monitoren. De VRM kan die opdracht krijgen. Daarnaast is het mogelijk om de VRT en de andere zenders te vragen om er zelf over te rapporteren. De zelfpromotie moet proportioneel blijven.

Al jaren is in de commissie van alle partijen te horen dat er nood is aan een decretaal kader voor de uitbouw van het mediawijsheidsbeleid.

Ook Katia Segers vindt de beroepsmogelijkheden tegen VRM-beslissingen een belangrijk aandachtspunt.

Het commissielid rekent op een initiatief van minister Dalle tot de nodige monitoring na de vervanging van de twaalfminutenregel door maximum 20 procent reclame op dagbasis. De reclameblokken in primetime zijn daardoor erg lang geworden. Ondanks het argument dat mediabedrijven er zelf over zullen waken dat ze de kijkers niet weggagen door al te lange reclameblokken, is hier nood aan monitoring van de verdere evoluties.

Ook in verband met de due prominence pleit de spreker voor een goede monitoring, om tijdig op de hoogte te zijn wanneer extra initiatief nodig zou blijken.

Katia Segers heeft drie amendementen ingediend op het ontwerp van decreet, die ze in deze algemene bespreking toelicht. Al in 2018 heeft het commissielid een voorstel van decreet ingediend om de regels met betrekking tot tabaksreclame ook toepasbaar te maken op reclame voor kansspelen (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1646/1). De Hoge Gezondheidsraad, verschillende verslavingsexperts en ervaringsdeskundigen hebben aangegeven dat gokverslaving een groot maatschappelijk probleem is, dat alleen maar in omvang toeneemt. De impact op de levenskwaliteit en de gezondheid van heel veel mensen en hun gezinnen is enorm. Reclame voor gokken – in stations, op billboards, op radio of bij sportwedstrijden – stimuleert in hoge mate de gokverslaving. Het is een directe prikkel. Door die reclame te bannen verdwijnt een aanzienlijk deel van de prikkels. Het voorstel van decreet is destijds verworpen, onder meer op basis van een advies van de Raad van State.

Op het einde van de vorige zittingsperiode van het Vlaams Parlement hebben de Vlaamse volksvertegenwoordigers Wilfried Vandaele, Karin Brouwers, Lionel Bajart en Katia Segers een voorstel van resolutie ingediend, dat wel is goedgekeurd (*Parl.St.* VI.Parl. 2018-19, nr. 1948/2). Hoewel de resolutie alleen bindend was voor de vorige Vlaamse Regering, gaat Katia Segers ervan uit dat iedereen nog achter die principes staat, aangezien de huidige regering dezelfde partijsamenstelling heeft. Ze roept op om het momentum van de AVMD-richtlijn aan te grijpen om komaf te maken met de reclame voor kansspelen. De nood is immers hoog.

2.4. Manuela Van Werde

Manuela Van Werde heet het ontwerp van omzettingsdecreet welkom. Het reikt een instrumentarium aan voor omgang met het snel veranderende medialandschap. Het introduceert nieuwe concepten, incorporeert bestaande mediaspelers

zoals de videoplatformdiensten in het Mediadecreet, en stemt regelgeving onderling af. Maar vooral voegt het nieuwe spelers toe aan het Mediadecreet. Dat geldt vooral voor de toevoeging van natuurlijke personen als potentiële leveranciers van mediadiensten op het vlak van radio, lineaire en niet-lineaire televisie, en videoplatformdiensten. Het zal echter een heuse heksentoer worden om die allemaal op te sporen, te informeren en dan ook nog eens de handhaving te regelen.

In het oog springt de uitbreiding van de beschermingsmaatregelen tegen schadelijke en strafbare inhoud. Er komt een uitgebreide lijst van op welke basis niet mag worden gediscrimineerd. Verschillende maatregelen en mechanismen betreffende televisie- en videoplatformdiensten worden uitgerold. Dat vindt Manuela Van Werde een goede zaak aangezien haatspraak en oproepen tot geweld en andere strafbare feiten geen plaats behoeven in het Vlaamse medialandschap. Dat landschap moet een weerspiegeling zijn van datgene waarvoor Vlaanderen als gemeenschap staat en waarin het gelooft.

De spreker roept op om er daarbij wel over te waken dat die bescherming de vrije meningsuiting niet zal beknotten. De voorbije maanden en jaren zijn de discussies over de grenzen van de vrije meningsuiting toegenomen. Die discussies spitsen zich vooral toe op het reguleren van de inhoud die particuliere diensten aanbieden. Een bijkomende moeilijkheid is dat de zetels van die diensten zich vaak in het buitenland bevinden, waardoor de diensten onderhevig zijn aan de wetten en debatten die daar van toepassing zijn. N-VA blijft waakzaam voor het kritiekloos binnenloodsen in de Vlaamse Gemeenschap van buitenlandse debatten, met alle nuances die eigen zijn aan een andere cultuur. Uiteindelijk moet Vlaanderen zelf in een open en vrij debat kunnen bepalen wat schadelijk is en wat niet. Het heeft moeite genoeg gedaan om die autonomie te krijgen. Daarom staat Manuela Van Werde achter de regeling dat videoplatformdiensten geen mechanismen mogen ontwikkelen om inhoud op voorhand te weren. Wel mogen ze inhoud screenen die een mogelijke inbreuk tegen het verbod op haatspraak en discriminatie bevat. De keuze om dat aan te pakken met coregulering getuigt van de nodige realiteitszin. De overheid heeft de sector nodig om zelf zijn handhaving te organiseren.

De SARC duidt in zijn advies op de nood aan een verbetering van de beroepsprocedure tegen VRM-beslissingen bij de Raad van State. Minister Dalle heeft geantwoord dat dit buiten het kader van het voorliggende ontwerp van decreet ligt, maar dat hij de opmerking wel zal onderzoeken. Heeft hij al een zicht op de timing?

De Raad van State heeft opmerkingen over de verhouding tussen de videoplatformdiensten en omroepactiviteiten en de wetgevingstechnische gevolgen ervan. Concreet gaat het om het verschil in redactionele verantwoordelijkheid, die immers niet wordt verwacht van videoplatformdiensten. Maar is een algoritme van een dergelijke dienst dat bepaalt wat de gebruiker aangeboden krijgt, ook niet in zekere zin een vorm van redactie, die redactionele verantwoordelijkheid meebrengt? Er zijn genoeg voorbeelden van ongeschikte inhoud die kinderen aangeboden krijgen op basis van dergelijke algoritmen, of van ongeschikte reclame-inhoud die wel gericht is op minderjarigen. Welke handvatten heeft dit ontwerp van decreet op dat vlak?

In de memorie van toelichting maakt minister Dalle gewag van een brede herziening van de structuur en terminologie van het Mediadecreet. Heeft hij een timing voor ogen?

De Raad van State heeft twijfels bij de toepasbaarheid van het ontwerp van decreet gezien de territoriale bevoegdheid van de Vlaamse overheid en het internationale karakter van nogal wat videodiensten en aanbieders daarvan. Op zich lijkt de AVMD-richtlijn behoorlijk performant in het regelen van de bevoegdheden van de regulatoren tussen de EU-lidstaten, maar voor niet-EU-lidstaten wordt dat een

ander paar mouwen. Wat met niet-EU-zenders die in uitzendingen naar hun diaspora in Europa in het algemeen en Vlaanderen in het bijzonder, schadelijke inhoud verspreiden die niet strookt met Europese waarden? Hoe zal de AVMD-richtlijn dit probleem aanpakken?

Terecht heeft de Raad van State ook vragen bij de intra-Belgische toepassing van de AVMD-richtlijn. Minister Dalle verbindt zich tot een samenwerkingsakkoord met de andere gemeenschappen indien nodig, en zal in afwachting de territoriale bevoegdheid niet verder verduidelijken. N-VA vreest dat een tijdelijke rechtsonzekerheid het gevolg zal zijn. Valt Nederlandstalige inhoud die wordt uitgezonden vanuit Wallonië bijvoorbeeld onder de bevoegdheid van de VRM of niet? Is de Europese regelgeving erop van toepassing, of meer concreet: wordt de Franse Gemeenschap dan als lidstaat beschouwd in de geest van de AVMD-richtlijn? Zo niet, kan dat dan de handhaving en eventuele sanctionering op de lange baan schuiven? Zeker met betrekking tot schadelijke inhoud is dat geen prettige gedachte. Is het niet raadzaam om het samenwerkingsakkoord meer prioriteit toe te kennen op de planning?

Aparte aandacht wil N-VA vestigen op de uitgebreidere taakstelling voor de VRM, die meer verschillende types zal moeten controleren. Maar vooral het totale aantal diensten dat hij te controleren heeft, zal zeer gevoelig toenemen gezien de uitbreiding van de definitie van mogelijke aanbieders van mediadiensten met natuurlijke personen. Zelfstandige YouTubers en TikTokers met inkomsten uit die activiteiten worden beschouwd als televisiediensten. Podcasters worden radiodiensten. De memorie van toelichting wijst op de behoefte aan uitvoeringsbesluiten bij de nieuwe taken. Hoe zal de minister aan de VRM mensen en middelen ter beschikking stellen om deze titanentaak tot een goed einde te brengen? Welke timing zet hij daarop?

Deze omzetting van de AVMD-richtlijn in het Mediadecreet is nog maar het begin van een heel nieuw decretaal medialandschap, verwacht Manuela Van Werde. N-VA kijkt dan ook uit naar de aangekondigde herziening van de structuur en terminologie van het medialandschap, maar ook naar de uitvoeringsbesluiten, de manier waarop de minister de coregulering met de sector wil vormgeven, en de invloed van dit alles op het Vlaamse medialandschap.

Tot slot betuigt het commissielid de steun van de N-VA-fractie aan het ontwerp van decreet.

2.5. Steven Coenegrachts

Steven Coenegrachts wil herhaling van de voorgaande sprekers vermijden, maar zal in het kort motiveren waarom Open Vld het ontwerp van decreet steunt.

Het zal niemand hebben verrast dat het medialandschap de voorbije jaren fundamenteel is veranderd. De regelgeving moet daarop inspelen. Future proof zal het inderdaad nooit zijn. De commissie zal hierop nog vaak moeten terugkomen, maar wetgeving is sowieso nooit tot het einde der tijden actueel. Ze moet altijd de regels afstemmen op de evoluties in het landschap en de maatschappij.

Het voorliggende ontwerp van decreet bevat alvast een aantal goede maatregelen. Het laat flexibiliteit toe en geeft de sector de ruimte om media aan te bieden aan de veranderende maatschappij. De reclamesector krijgt een bepaalde vrijheid om op basis van zelfregulering en coregulering de reclameblokken te organiseren. Als steeds minder mensen de reclameblokken blijken te bekijken, moeten de mediaspelers ook de flexibiliteit krijgen voor experiment met andere vormen van publiciteit, bijvoorbeeld product placement. Dit mag dan ook weer niet leiden tot Amerikaanse toestanden waar een banaal gesprek in een sitcom plots een

waspoeder of een chocopasta blijkt aan te prijzen. Die balans zal de overheid samen met de sector moeten vinden.

Een van de meest cruciale maatregelen is dat het ontwerp van decreet het verschil tussen de lineaire en niet-lineaire spelers wegwerkt. Daarmee lenigt het een absolute nood. Het aantal jongeren dat nog lineair kijkt, is in vrije val. De mediaregels waren er juist vooral om jongeren te beschermen. Juist daarom is het absoluut noodzakelijk om ze uit te breiden met de media die ze effectief gebruiken.

Naar de 'grote schoonmaak' van het Mediadecreet heeft al bijna iedereen gepeild. Steven Coenegrachts sluit zich daarbij aan. Wat is de timing?

Hoe worden de regels over product placement afdwingbaar en controleerbaar? Het loutere feit dat een bepaald merk prominent in beeld komt, impliceert niet als vanzelf dat product placement van toepassing is. Daarvoor moet er ook sprake zijn van een commerciële deal. Vanaf wanneer is er sprake van een dergelijke afspraak met tegenprestatie van de adverteerder? Stelt een leverancier bijvoorbeeld gratis goederen of diensten ter beschikking van een productie, dan zijn die diensten pas product placement als hun waarde groot is. Hoe is die grote waarde dan gedefinieerd? Wellicht komt er daarover nog een uitvoeringsbesluit, maar het verdient alvast de nodige aandacht.

De vindbaarheid en zichtbaarheid van lokale content was bij de totstandkoming van de regelgeving een prominente bekommernis. Deze content moet ook in programmaoverzichten en catalogi prominent zichtbaar en makkelijk vindbaar zijn. Hoe valt zo iets te controleren en te garanderen? Zijn er updates nodig om de investeringen van internationale spelers in lokale content te verankeren?

In de klassieke media is het recht van antwoord van toepassing. Voorlopig wordt dat echter nog niet doorgetrokken naar videoplatformen. Zou het niet nuttig zijn om dat toch te overwegen, aangezien die diensten worden gelijkgeschakeld?

Katia Segers heeft amendementen ingediend. Daarvoor wil Steven Coenegrachts haar danken, aangezien er geen kans onbenut hoort te blijven om de problemen met gokverslaving en al haar sociale en maatschappelijke gevolgen in het parlement aan te kaarten. Maar net als Karin Brouwers herinnert Steven Coenegrachts zich de discussie in de commissie Leefmilieu over een verzoekschrift om reclame voor pesticiden te verbieden. Zelfs een discussie over het geslacht der engelen zou eerder resultaat hebben opgeleverd. De enige oplossing schuilt in een debat met de sector zelf en overleg met de federale overheid en eventueel de andere gemeenschappen. Dat doet niets af van de waarde van de amendementen op zich, maar gezien de bevoegdheidsverdeling volgt Steven Coenegrachts de optie die Karin Brouwers voorstelt. Het is beter een dergelijk overleginitiatief te vragen aan de minister met het oog op een samenwerkingsakkoord dan dit nu al in het decreet in te schrijven. Dat zou juridisch veel robuuster zijn.

2.6. Elisabeth Meuleman

Elisabeth Meuleman constateert dat intussen al heel wat is gezegd over dit ontwerp van decreet, dat een poos op zich heeft laten wachten, maar waarvan Groen blij is dat het nu voorligt. Het bevat zeker goede elementen en is noodzakelijk. Het landschap is echter zo beweeglijk dat het decreet een continue bewaking en bijschaving zal vergen. Zoals andere leden al hebben aangegeven, ontbreken in het ontwerp van decreet nog bepaalde punten die zeker een toekomstige uitwerking behoeven. De SARC, het Kinderrechtencommissariaat en de Raad van State hadden ter zake opmerkingen die ook Groen belangrijk vindt.

Voor mediawijsheidsbeleid is een toekomstige decretale verankering inderdaad noodzakelijk. Groen wil mee bewaken dat de minister daar zoals beloofd werk van zal maken. Dat geldt ook voor de due prominence en de beroepsprocedure. In de hoorzitting heeft de SARC herhaald dat dit al lang op zijn radar staat en dat er op dat vlak nog werk aan de winkel is. Kan de minister nog zijn visie en de termijnplanning verduidelijken?

Groen zal de amendementen van Katia Segers steunen. Men kan blijven dralen met betrekking tot de gokreclame en telkens opnieuw redenen vinden om niet doortastend op te treden, maar die knopen moeten eens worden doorgehakt. Het ontwerp van decreet reikt daarvoor het momentum aan.

2.7. Freya Perdaens

Freya Perdaens vindt de toevoeging van videoplatformdiensten de meest in het oog springende maatregel uit het ontwerp van decreet. Deze maatregel is uniek omdat vooral gebruikers dergelijk aanbod genereren. Dat zal de uitvoering er niet makkelijker op maken. Denk maar aan platformen als YouTube, TikTok en Twitch. De opname van die platformen in het Mediadecreet vindt het commissielid alvast een goede zaak, aangezien op die diensten dan ook verschillende beschermingsmaatregelen van toepassing zullen zijn.

De gelijkschakeling van de lineaire en niet-lineaire diensten is een logisch gevolg van de evoluties. De spreker verwijst ook naar haar vraag om uitleg in de commissievergadering van 4 maart (*Vragen om uitleg* VI.Parl. 2020-21, nr. 2113).

De bescherming van minderjarigen tegen haatspraak en strafbare inhoud gebeurt bij videoplatformdiensten post factum, aangezien gebruikers die inhoud genereren. Daardoor is het moeilijker om redactionele verantwoordelijkheid te verwachten. Manuela Van Werde noemde het een goede zaak voor de vrije meningsuiting om niet op voorhand inhoud te weren. De uitvoeringsbesluiten zullen vooral duidelijkheid moeten brengen over welke sociale media als videoplatformdiensten kunnen worden beschouwd en daardoor onder het toepassingsgebied van het Mediadecreet zullen terechtkomen. Zoiets vergt ongetwijfeld overleg en onderhandelingen. Freya Perdaens vindt de voorgenomen coregulering zeker een valabele piste. Wanneer verwacht de minister het uitvoeringsbesluit klaar te hebben?

Voorts merkt N-VA op dat heel wat videoplatformdiensten buiten de EU gevestigd zijn. Hoe zal de minister daarop inspelen? Biedt de vestiging van een aantal diensten in Ierland voldoende grond om hun inhoud te reguleren? Daarvoor zal het beleid de komende jaren veel aandacht moeten hebben, zo niet dreigt onvermijdelijk misbruik.

De Raad van State heeft vragen bij de verhouding tussen videoplatformdiensten en omroepactiviteiten, en de wetgevingstechnische gevolgen daarvan. Concreet gaat het om verschil in redactionele verantwoordelijkheid, die van videoplatformdiensten niet in dezelfde mate wordt verwacht. Is het algoritme dat het zichtbare aanbod voor een gebruiker bepaalt, dan geen vorm van redactie, dat dan ook redactionele verantwoordelijkheid impliceert? Voorbeelden van ongeschikte reclame en andere ongeschikte inhoud die kinderen zo te zien krijgen, zijn duidelijk voorhanden. Welke handvatten biedt het ontwerp van decreet om dit aan te pakken?

Binnen welke termijn wil de minister het Kijkwijzersysteem uitrollen? Hoe ver zijn de gesprekken met de sector gevorderd? Vervangt de overname van het Nederlandse systeem doelstelling OD J.1.3. 'Ontwikkeling systeem van inhoudsclassificatie' uit de BBT Media 2021 van minister Dalle (*Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 13-N/1)?

2.8. Minister Benjamin Dalle

Wat de algemene appreciatie van het ontwerp van decreet betreft, heeft minister *Benjamin Dalle* van Klaas Sloomans de uitspraak genoteerd dat diens medewerkers een grondige analyse hebben gemaakt. De gedegen opvolging van het dossier is inderdaad van toepassing voor de leden van de commissie, maar net zo goed voor het kabinet en de administratie van minister Dalle, de adviesorganen, de stakeholders en de mediabedrijven. De minister drukt zijn grote appreciatie uit voor het vele werk dat aan het ontwerp van decreet is voorafgegaan.

Op het resultaat is de minister fier. Op heel wat vlakken betekent het een grote stap vooruit. Heel wat evoluties in het medialandschap zijn zowel in de AVMD-richtlijn als in de voorliggende omzetting verwerkt. Sommige regels zijn verduidelijkt of verstrengd. Deze fundamentele herziening mag gezien worden.

Natuurlijk is een dergelijk werkstuk nooit zaligmakend en kan het ook niet alle evoluties in rekening brengen, en al zeker niet in een Europees kader, waarin alle 28 – binnenkort dus 27 – lidstaten hun inbreng hebben gehad, met vervolgens de daarop gebaseerde omzetting. Mocht men nu met een wit blad herbeginnen, dan zou het resultaat er ongetwijfeld anders gaan uitzien, maar de huidige aanpak is sowieso een belangrijke positieve stap in de aanpassing van het regelgevende kader en de versterking van het level playing field in Vlaanderen en de hele EU.

Terecht heeft de Raad van State gewezen op de nood aan een terminologische schoonmaak. Ook op andere vlakken plant minister Dalle nog aanpassingen aan het Mediadecreet. De voorliggende aanpassing is de meest omvangrijke van de regeerperiode, maar zal niet de enige blijven. Dat de minister zich niet op een timing wil vastpinnen, zal de commissie wel begrijpen. Nog in dit coronagerelateerde jaar staat heel wat op de agenda. De relance en de digitale innovatie staan nu heel hoog op die agenda. Er is nog een andere richtlijn om te zetten. De terminologische schoonmaak is bijgevolg zeker niet voor 2021, wel voor de regeerperiode. Dat snel nog regelen met amendementen, zou onbegonnen werk zijn.

In de regulering van de digitale platformen vormt deze omzetting een eerste en belangrijke stap, maar daarom niet de laatste. Het Europese niveau heeft op dat vlak de centrale rol te spelen. Minister Dalle vermeldt het Actieplan voor Europese Democratie en de Digitaal dienstenrichtlijn, of Digital Services Act.

België – en dus ook Vlaanderen – zal de EU in 2024 voorzitten en dus aan de knoppen zitten van de regelgevende agenda, die dan rekening zal houden met de recentste evoluties in het medialandschap.

Vervolgens beantwoordt de minister de specifieke vragen. Verschillende leden hebben gewezen op het belang van mediawijsheid. Zowel in zijn media- als jeugdbeleid beschouwt de minister dit als een absolute topprioriteit. Mediawijsheid komt niet alleen aan bod in het mediabeleid of -decreet. Domeinen als onderwijs, welzijn, gelijke kansen, armoedebelief en innovatie vergen alle dat er werk wordt gemaakt van mediawijsheid. Juist daarom vindt minister Dalle het Mediadecreet niet het juiste instrument voor een decretale verankering. Hij erkent het hoge belang van een beleidsmatige verankering van mediawijsheid, maar ziet geen grote toegevoegde waarde in een juridische verankering in het Mediadecreet.

Wel heeft de Vlaamse Regering in de memorie van toelichting het belang en de centrale rol van het Kenniscentrum Mediawijsheid benadrukt. Of een verankering in een artikel van het Mediadecreet een groot verschil uitmaakt, is dan de vraag, die de minister ontkennend beantwoordt. Gezien het transversale belang van mediawijsheid zou dit alleen de verwarring in de hand werken.

Heel het beleid van de minister bevestigt het belang van mediawijsheid, zeker ook financieel. In deze regeerperiode gaat er 150.000 euro per jaar extra naar het kenniscentrum, wat neerkomt op een forse stijging van zijn middelen. De regering voorziet ook in 1 miljoen euro aan relancemiddelen voor het kenniscentrum en het brede mediawijsheidsbeleid. Tal van andere Vlaamse en federale ministers steunen vanuit hun bevoegdheden de mediawijsheid. Minister Dalle heeft overigens opgedragen tot een grondige doorlichting van het mediawijsheidsbeleid, waaronder ook het project Nieuws in de Klas. Hij verwacht de resultaten op korte termijn, en zal erop wachten voor hij beoordeelt hoe het mediawijsheidsbeleid verder kan worden verankerd in Media en andere beleidsdomeinen.

Heel wat leden hadden vragen bij de beroepsmogelijkheden tegen VRM-beslissingen. Ook de Sectorraad Media is al herhaaldelijk met de vraag gekomen. Het gaat hier om: het principe van de optimale rechtsbescherming; wie daarvoor moet instaan; en wat de toetsing moet inhouden. Vlaanderen heeft daarin weliswaar een grote verantwoordelijkheid, maar kan ook weer niet alleen optreden. Om bijvoorbeeld het Marktenhof van het Brusselse Hof van Beroep hiervoor in te schakelen, zijn er afspraken met en initiatieven van de federale overheid nodig. Van daar dat minister Dalle in het kader van het voorliggende ontwerp van decreet nog geen duidelijk antwoord voorhanden heeft. In een al eerder in de commissie vermeld overleg met minister Van Quickenborne heeft hij dit thema wel al aangekaart. Hij zal het verder opvolgen, maar zoals gezegd gaat het om een grondige oefening die niet binnen de deadline van de omzetting haalbaar is. Minister Dalle belooft alvast dat hij rechtsbescherming en de kwaliteit van de beslissingen wil versterken.

Wat de due prominence betreft, ziet Klaas Slootmans in dit ontwerp een gapend gat, maar dat spreekt minister Dalle tegen. De AVMD-richtlijn verplicht niet tot een bepaling over deze problematiek in de nationale regelgeving. De minister heeft wel degelijk besloten om hieraan gevolg te geven. Hij wil het principe in het Mediadecreet verankeren, maar zoals ook de sprekers op de hoorzitting hebben aangegeven, ligt er geen eenvoudige oplossing binnen bereik. De verankering is er echter wel en zal in nauw overleg met de sector worden uitgevoerd. Suggesties ter zake uit parlementaire hoek zijn zeer welkom, maar het beleid kan niet over één nacht ijs gaan. De Vlaamse overheid geeft wel al een duidelijk signaal over het grote belang dat ze hieraan hecht. Al in zijn beleidsnota Media 2019-2024 (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 144/1) heeft minister Dalle als prioriteit aangestipt dat lokale Vlaamse content een stevige plaats moet krijgen. Daarin kan due prominence een rol spelen. Op de vraag van Elisabeth Meuleman over de timing kan hij nu nog geen antwoord geven.

Katia Segers maakte gewag van een ontbrekend kader in het Mediadecreet met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens. Daarover bevat het decreet inderdaad geen bepaling. Bij een latere herziening van het decreet wil de minister daar zeker aandacht aan schenken.

Klaas Slootmans had een vraag over de schorsing en sanctionering bij afbreuk aan de volksgezondheid. Het voorgestelde nieuwe artikel 40/1 van het Mediadecreet is een letterlijke omzetting van artikel 3 van de AVMD-richtlijn. Uit de hoorzitting is naar voren gekomen dat daarover al enkele keren discussies zijn ontstaan. Minister Dalle heeft alvast geen weet van vroegere VRM-beslissingen op basis van dit artikel. In de adviezen van 2017 tot nu is die problematiek niet aan bod gekomen. De AVMD-richtlijn bepaalt evenmin nader wat onder volksgezondheid moet worden verstaan. De Vlaamse Regering heeft die bepaling letterlijk overgenomen.

Heel wat technische maar pertinente vragen gingen over de territoriale toepassing. Videoplatformen hebben uiteraard vaak geen Vlaamse of Belgische vestiging, maar het gewijzigde Mediadecreet zal wel mogelijk maken om een goede samenwerking tot stand te brengen tussen de VRM en andere nationale regulatoren. Gelukkig

blijft Ierland EU-lid en blijft daarmee dat aanknopingspunt bestaan. Het beperkt zich uiteraard niet tot Ierland.

Op bedrijven buiten de EU is het Europese regelgevende kader uiteraard niet direct toepasbaar. Daar gelden de algemene regels inzake territoriale toepassingsgebieden.

De vraag hoe het territorialiteitsbeginsel intra-Belgisch is geregeld, is een belangrijke juridische kwestie. De aanbieder van een videoplatformdienst valt onder het toepassingsgebied van het Vlaamse Mediadecreet als hij – overeenkomstig artikel I.18, 4°, van het Wetboek van economisch recht – gevestigd is in het Nederlandse taalgebied, of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad met activiteiten die uitsluitend tot de Vlaamse Gemeenschap behoren. Datzelfde artikel stelt dat de gevestigde dienstverlener een dienstverlener is die “vanuit een duurzame vestiging voor onbepaalde tijd daadwerkelijk een economische activiteit uitoefent. De aanwezigheid en het gebruik van technische middelen en technologieën die nodig zijn voor het leveren van de dienst, vormen als zodanig geen vestiging van de dienstverlener.”

Het Mediadecreet bepaalt dat een aanbieder van videoplatformdiensten die niet gevestigd is in de EU, toch onder zijn toepassing valt. Het decreet bevat een cascadesysteem, waarvan het doel beschreven staat in overweging 44 van de AVMD-richtlijn. Deze bepaalt: “Derhalve dienen de definities vervat in Richtlijn 2010/13/EU op beginselen gebaseerd te zijn en ervoor te zorgen dat een onderneming zich niet aan de toepassing van die richtlijn kan onttrekken door een groepsstructuur te creëren met verschillende lagen ondernemingen die binnen of buiten de Unie zijn gevestigd.”

De Raad van State heeft de vraag gesteld naar de consequenties voor het intra-Belgische niveau. De Raad poneert dat de tekst niet verduidelijkt welke gemeenschap bevoegd is wanneer een aanbieder in België verschillende dochter- of andere ondernemingen heeft met vestigingen in verschillende gemeenschappen. Daardoor zouden meerdere gemeenschappen bevoegd zijn, wat niet zou sporen met de exclusieve bevoegdheidsverdeling van de Belgische staatsstructuur.

In dat Belgische stelsel met exclusieve territoriale bevoegdheden, ligt voor elke materie de bevoegdheid op een bepaald grondgebied bij slechts één overheid. In eerste instantie komt het in deze gemeenschapsaangelegenheid aan de gemeenschapswetgever toe om de criteria te bepalen op basis waarvan het onderwerp van de regelgeving die hij uitvaardigt, binnen die bevoegdheid valt. Uiteraard blijven de criteria die de gemeenschapswetgever daarvoor hanteert, onderworpen aan het toetsingstoezicht van het Grondwettelijk Hof. Daarbij moet men rekening houden met de aard, het onderwerp en eventueel het doel van de toegewezen materiële bevoegdheid. In dit geval gaat het om de mediabevoegdheid. Dat de autonomie van de gewesten en gemeenschappen hen dus machtigt om criteria uit te werken voor de territoriale toepassing van hun regelingen, neemt niet weg dat die criteria een duidelijke en reële band moeten hebben met de te regelen situatie.

Volgens de vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof is het niet verplicht om voor elke uitgevaardigde norm het territoriale toepassingsgebied te omschrijven. In geval van stilzwijgen hieromtrent wordt de decreetgever geacht zich te hebben gedragen naar de geldende bevoegdheidsverdelende regels. Dat is wat de Vlaamse Regering hier heeft toegepast, verduidelijkt minister Dalle. Ze doet dit op een manier die verband houdt met de handelwijze van de andere gemeenschappen, met wie ze op dat vlak in nauw overleg blijft. Ook de Franse Gemeenschap heeft ervoor geopteerd dit niet te omschrijven. De Duitstalige Gemeenschap heeft verwezen naar ‘het zwaartepunt der activiteiten’, wat ook wel niet helemaal sluitend zal zijn, veronderstelt de minister. Daarom leek het hem veiliger om ter zake niets te

bepalen, waarmee dan wel duidelijk is dat de Vlaamse Gemeenschap de bevoegdheidsverdelende regels volgt. Op basis daarvan moet men bij territoriaal gemengde situaties en verhoudingen steeds vaststellen met welk taalgebied de meest betekenisvolle band bestaat. In geval van discussie zal het Grondwettelijk Hof erop toezien.

De minister belooft dat hij dat gesprek met de andere gemeenschappen zal aanhouden. Indien inderdaad extra afspraken nodig zouden blijken, valt een samenwerkingsakkoord te overwegen, besluit hij deze uitgebreide technische uiteenzetting. De gevolgde handelwijze zal mogelijk niet voor alle situaties onmiddellijk glasheldere oplossingen opleveren, maar op bevoegdheidsvlak is ze de best beschikbare weg naar rechtszekerheid.

Een andere vraag betreft de redactionele verantwoordelijkheid voor de algoritmes van videoplatformdiensten. Het gebruik van dergelijke algoritmes wordt geregeld door de Europese Digital Services Act. Deze bouwt bepaalde waarborgen en een zekere verantwoordelijkheid voor die platformen in, maar legt wel geen link tussen de algoritmes en de redactionele verantwoordelijkheid. Tim Raats heeft in de hoorzitting wel op die link gewezen. Minister Dalle belooft hiervoor verdere aandacht.

Karin Brouwers had een vraag over de beoordelingscriteria van Europese regulatoren. De AVMD-richtlijn bepaalt hoe dan ook dat een regulator onafhankelijk moet zijn. Die vanzelfsprekende garantie is ook in het Vlaamse Mediadecreet ingebouwd. Een regulator moet autonoom kunnen handelen. Uiteraard is het aangewezen dat de regulatoren van de verschillende lidstaten zoveel mogelijk dezelfde beoordelingscriteria gebruiken. Anders zou de minimumharmonisatiedoelstelling van de AVMD-richtlijn onderuit gaan. De EPRA is de koepelorganisatie waarbij de meeste regulatoren van de lidstaten zijn aangesloten, waaronder ook de VRM. Het platform staat in voor de uitwisseling van ervaringen en het aanreiken van oplossingen van problemen gerelateerd aan de interpretatie en toepassing van de omroepregelgeving.

Daarnaast versterkt de AVMD-richtlijn de rol van de ERGA door deze organisatie meer taken te geven in de adviesverlening en ondersteuning van de EC over de samenhangende uitvoering van de richtlijn in alle lidstaten.

Voorts suggereerde Karin Brouwers om de opvolging door buitenlandse regulatoren van inbreuken die de VRM aan hen signaleert, op te nemen in het VRM-jaarverslag. Minister Dalle wil dit met de VRM bespreken, maar wijst erop dat de VRM afhankelijk zal zijn van de bereidheid van de buitenlandse regulatoren om die informatie te bezorgen. Het lijkt de minister alvast een goede suggestie.

Hetzelfde commissielid peilde naar de mogelijkheden van de VRM om de Belgische Mededingingsautoriteit over mediazaken te adviseren. Die vraag heeft betrekking op de zogenaamde public interest test. Door de consolidatietrend kan dit een meerwaarde bieden. Hierover heeft minister Dalle al gesprekken gevoerd met de VRM en enkele spelers uit de sector. Het opnemen van een public interest test bij fusies, overnames en samenwerkingsverbanden lijkt opportuun, maar behoeft nog grondig nader onderzoek. Vandaar dat het niet realistisch was om dergelijke bepalingen al in dit ontwerp van decreet op te nemen.

Karin Brouwers polste ook naar een mogelijke actualisering van de regels over de vrije nieuwsgaring gezien het ontstaan van sublicenties in het voetbal. De minister vindt het inderdaad nodig die regels te onderzoeken op hun rechtszekerheid. In de zogenaamde 'grote schoonmaak' van het Mediadecreet kan dit aan bod komen.

Verschillende leden hebben gepolst naar de impact van de aangepaste 20 procentregel, na een voorstel van decreet dat het Vlaams Parlement al eerder heeft

aangenomen. De minister heeft dit laten navragen bij de VRM. Op dit moment heeft die uiteraard nog geen alomvattende studie over de impact van de maatregel op de hoeveelheid reclame in primetime. Wel monitort de regulator doorlopend en simultaan de uitzendingen van de Vlaamse tv-omroepen. Deze steekproeven betreffen ook de primetime van 18 uur tot middernacht. Op basis van die monitoring heeft de VRM het volgende vastgesteld: "Sinds de inwerkingtreding van de aangepaste 20 procentregel op 8 mei 2020 heeft de VRM op vier data de primetime gemonitord, telkens bij vijf particuliere omroepen." De VRM stelt vast dat er wat geschoven wordt met het aandeel per uur uitgezonden reclame ten opzichte van voordien, zoals ook de bedoeling was van de versoepeling. Soms is er sprake van enkele minuten bovenop de vroeger toegestane limiet van twaalf minuten, maar het gaat zeker nooit om bijvoorbeeld een verdubbeling. Het valt met andere woorden allemaal heel goed mee. De VRM heeft eenmaal een uitspraak gedaan toen ze een schending heeft vastgesteld, maar de gevreesde al te serieuze impact op het reclameaandeel in primetime is vooralsnog geen bewaarheid geworden. Minister Dalle concludeert dat de decreetsaanpassing haar doel bereikt, maar niet voorbij-schiet.

Katia Segers heeft terecht aangegeven dat het voorliggende ontwerp van decreet het Mediadecreet niet helemaal future proof zal maken. Minister Dalle geeft wel mee dat de gelijkschakeling tussen lineaire en niet-lineaire diensten, in tegenstelling tot bij de vorige aanpassing, deze keer wel volledig zal zijn. Daarin ziet hij een serieuze vooruitgang.

Hetzelfde commissielid had een vraag over zelfpromotie. De zelfpromotie in het kader van de AVMD-richtlijn stemt niet overeen met de journalistieke zelfpromotie uit de eerdere studie in opdracht van SBS Belgium. De zelfpromotie in het kader van de AVMD-richtlijn heeft betrekking op de boodschappen van de televisieomroeporganisaties over programma's en diensten van andere entiteiten binnen hun organisatie, en is te situeren in de context van commerciële communicatie. De zelfpromotie in het kader van de SBS-studie heeft veeleer betrekking op de redactionele communicatie. Dat onderscheid wil de minister duidelijk stellen. Hij wil de uitzonderingen ter zake zo ruim mogelijk interpreteren met het oog op een liberalisering en versoepeling. De EC heeft trouwens meegedeeld dat die bepaling zo ruim mogelijk moet worden geïnterpreteerd, wat de Vlaamse Regering dan ook heeft gedaan in het ontwerp van decreet.

Manuela Van Werde polste naar de versterking van de VRM en de timing daarvan. Intussen mag de VRM twee extra personeelsleden aanwerven. De procedure loopt. De middelen zijn ingeschreven.

Steven Coenegrachts had een moeilijke technische vraag over het recht van antwoord. Die wil de minister zeker verder opvolgen.

Aan Freya Perdaens antwoordt de minister dat de EC een richtsnoer heeft opgesteld om te bepalen wie als videoplatformdienst kan worden beschouwd. De interpretatie, toepassing en beoordeling daarvan is een taak voor de VRM. Aanbieders van videoplatformdiensten die in Ierland zijn gevestigd, zullen uiteraard door de Ierse regulator worden gecontroleerd. Het voorliggende ontwerp van decreet bevat een systeem van communicatie en informatie-uitwisseling tussen de VRM en zijn Ierse tegenhanger.

Op de vraag van Freya Perdaens over de Kijkwijzer, antwoordt minister Dalle dat hij samen met zijn departement een projectplan uitwerkt. Deze grondige oefening vergt wat meer tijd. Het gesprek met de sector is aan de gang maar moet in de toekomst nog worden voortgezet. Rekening houdend met de verschillende stappen die nog nodig zijn voor de uitrol van het systeem, verwacht de minister dat het pas eind 2022 toepasbaar zal zijn. Die timing geeft hij onder voorbehoud. Intussen

behouden de omroepen het huidige leeftijdskwalificatiesysteem, dat ze zelf hebben ontwikkeld. De minister bevestigt dat dit systeem betrekking heeft op OD J.1.3. van zijn BBT Media 2021.

Ten slotte staat minister Dalle nog even stil bij de amendementen van Katia Segers. De minister erkent het bijzondere belang van problematiek van de gokreclame. Als vader van drie kinderen behelst zijn grootste zorg voor hun toekomst het risico op verslaving. Kinderen en jongeren moeten zichzelf kunnen zijn, en mogen vooral niet verslaafd raken aan verdovende middelen of gokken. Door de digitale bereikbaarheid neemt het gokken nog toe.

In dat verband verwijst de minister ook naar de gamingsector. Vlaanderen beschikt op dat vlak over een schitterende sector waarop het fier mag zijn en die verdere ontwikkeling en overheidsinvesteringen verdient. Maar ook daaraan zijn risico's verbonden. Ook daarin krijgt gokreclame een belangrijke rol.

Minister Dalle vindt het terecht dat Katia Segers dit probleem onder de aandacht brengt. Maar de oplossingen moeten rechtszeker zijn en bijgevolg de bevoegdheidsverdeling respecteren, opdat ze de toets van het Grondwettelijk Hof kunnen doorstaan. Over het gelijklopende voorstel van decreet dat Katia Segers eerder heeft ingediend, was de Raad van State glashelder. Het behoort niet tot de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap. Het Vlaams Parlement kan dit niet op deze manier regelen. Dat toch doen, zou illegaal zijn en houdt een groot risico in op vernietiging door het Grondwettelijk Hof. Minister Dalle stelt voor om niet op deze manier te werk te gaan, maar om het probleem grondig te onderzoeken in samenwerking met de federale overheid. Zelf heeft hij het al ter sprake gebracht bij federaal minister van Justitie Vincent Van Quickenborne. Deze is daarvoor bevoegd en volgt het dossier op.

Het thema is te belangrijk voor juridische avonturen, besluit minister Dalle, die aanbeveelt om de amendementen te verwerpen.

II. Artikelsgewijze bespreking en stemming

Artikel 1 tot en met 15

Artikel 1 tot en met 15 worden aangenomen met 11 stemmen bij 3 onthoudingen.

Artikel 15/1

Amendement nr. 1, voorgesteld door Katia Segers, strekt tot de invoeging van een nieuw artikel 15/1.

Amendement nr. 1 wordt verworpen met 12 stemmen tegen 2.

Artikel 16

Artikel 16 wordt aangenomen met 9 stemmen bij 5 onthoudingen.

Artikel 17

Amendement nr. 2, voorgesteld door Katia Segers, strekt tot wijziging van artikel 17.

Amendement nr. 2 wordt verworpen met 12 stemmen tegen 2.
Artikel 17 wordt aangenomen met 9 stemmen bij 5 onthoudingen.

Artikel 18 tot en met 21

Artikel 18 tot en met 21 worden aangenomen met 11 stemmen bij 3 onthoudingen.

Artikel 21/1**Amendement nr. 3**

Amendement nr. 3, voorgesteld door Katia Segers, strekt tot de invoeging van een nieuw artikel 21/1.

Amendement nr. 3 wordt verworpen met 12 stemmen tegen 2.

Artikel 22 tot en met 54

Artikel 22 tot en met 54 worden aangenomen met 11 stemmen bij 3 onthoudingen.

III. Eindstemming

Het ontwerp van decreet wordt aangenomen met 11 stemmen bij 3 onthoudingen.

Elisabeth MEULEMAN,
voorzitter

Karin BROUWERS
Katia SEGERS,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

AVMD	audiovisuele mediadiensten
BBT	beleids- en begrotingstoelichting
CJM	Cultuur, Jeugd en Media
EC	Europese Commissie
EPRA	European Platform of Regulatory Authorities
ERGA	European Regulators Group for Audiovisual Media Services
MNM	Music and More
OD	operationele doelstelling
OTT	over the top
PEGI	Pan European Game Information
SARC	Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (Raad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media)
SBS	Scandinavian Broadcasting System
VOD	video on demand
VRM	Vlaamse Regulator voor de Media
VRT	Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie
VTM	Vlaamse Televisiemaatschappij
VVJ	Vlaamse Vereniging van Journalisten